

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

4 februarie 2021 *

„Trimitere preliminară – Agricultură – Organizarea comună a piețelor – Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 – Cote de lapte – Taxe pe excedent – Lapte afectat producției de brânzeturi cu denumire de origine protejată (DOP) destinate exportului în țări terțe – Excludere – Articolul 32 litera (a), articolul 39 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), articolul 40 alineatul (2) și articolul 41 litera (b) TFUE – Principiile proporționalității și nediscriminării – Validitate”

În cauza C-640/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional din Lazio, Italia), prin decizia din 21 mai 2019, primită de Curte la 28 august 2019, în procedura

Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe,

Azienda Agricola Castagna Giovanni,

Azienda Agricola Castellani Enio Nereo e Giuliano Ss,

Azienda Agricola De Fanti Maria Teresa,

Azienda Agricola Giacomazzi Vilmare,

Azienda Agricola Iseo di Lunardi Giampaolo e Silvano Ss,

Azienda Agricola Mastrolat di Mastrotto Franco e Luca Ss,

Azienda Agricola Righetti Michele e Damiano,

Azienda Agricola Scandola Stefano e Gianni,

Azienda Agricola Tadiello Roberto,

Azienda Agricola Turazza Mario,

Azienda Agricola Zuin Tiziano,

2 B Società Agricola Srl,

Azienda Agricola Fracasso Claudio,

Azienda Agricola Pozzan Mirko

* Limba de procedură: italiana.

împotriva

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

Ministero delle Politiche agricole e forestali,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul L. Bay Larsen (raportor), președinte de cameră, doamna C. Toader și domnul M. Safjan, judecători,

avocat general: domnul J. Richard de la Tour,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe, Azienda Agricola Castagna Giovanni, Azienda Agricola Castellani Enio Nereo e Giuliano Ss, Azienda Agricola De Fanti Maria Teresa, Azienda Agricola Giacomazzi Vilmare, Azienda Agricola Iseo di Lunardi Giampaolo e Silvano Ss, Azienda Agricola Mastrolat di Mastrotto Franco e Luca Ss, Azienda Agricola Righetti Michele e Damiano, Azienda Agricola Scandola Stefano e Gianni, Azienda Agricola Tadiello Roberto, Azienda Agricola Turazza Mario, Azienda Agricola Zuin Tiziano, 2 B Società Agricola Srl, de F. Manzo și P. Romano, avvocati;
- pentru Azienda Agricola Pozzan Mirko, de E. Ermondi și M. Aldegheri, avvocatesses;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato;
- pentru Comisia Europeană, de D. Bianchi și F. Moro, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea și validitatea articolelor 1-3 din Regulamentul (CEE) nr. 856/84 al Consiliului din 31 martie 1984 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 804/68 privind organizarea comună a piețelor în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO 1984, L 90, p. 10), ale articolului 1 și ale articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 3950/92 al Consiliului din 28 decembrie 1992 de stabilire a unei prelevări suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO 1992, L 405, p. 1), ale articolului 1 alineatul (1) și ale articolului 5 din Regulamentul (CE) nr. 1788/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a unei prelevări în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO 2003, L 270, p. 123, Ediție specială, 03/vol. 50, p. 22) și ale articolelor 55, 64 și 65 din Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole (Regulamentul unic OCP) (JO 2007, L 299, p. 1), precum și ale anexelor la acestea.

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe și mai mulți alți producători de lapte italieni (denumiți în continuare, împreună, „producătorii în cauză”), pe de o parte, și Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (Agenția pentru acordarea de ajutoare în sectorul agricol, Italia) și Ministero delle Politiche agricole e forestali (Ministerul Politicilor Agricole și Forestiere, Italia) (denumit în continuare „ministerul”), pe de altă parte, în legătură cu procedurile de compensare și de calcul al producțiilor naționale în scopul stabilirii prelevărilor suplimentare pentru perioada de comercializare a laptelui și a produselor lactate 2008/2009.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Rezultă din primul și din al patrulea considerent ale Regulamentului nr. 856/84 că, deoarece în sectorul laptelui persista un dezechilibru între cerere și ofertă, legiuitorul Uniunii a instituit, prin acest regulament, un sistem de prelevare suplimentară în acest sector, potrivit căruia era datorată o prelevare pentru cantitățile de lapte și/sau de echivalent lapte care depășeau o cantitate de referință care urma să fie stabilită.
- 4 La 31 martie 1984, a fost adoptat Regulamentul (CEE) nr. 857/84 privind normele generale de punere în aplicare a prelevării prevăzute la articolul 5c din Regulamentul (CEE) nr. 804/68 în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO 1984, L 90, p. 13).
- 5 Aplicarea sistemului de prelevare suplimentară a fost prelungită de mai multe ori, printre altele prin Regulamentul nr. 3950/92, care a făcut obiectul mai multor modificări.
- 6 În special în scopul simplificării și al clarificării, acest din urmă regulament a fost abrogat și a fost înlocuit prin Regulamentul nr. 1788/2003, care, la rândul său, a fost abrogat și a fost înlocuit prin Regulamentul nr. 1234/2007, cu efect de la 1 aprilie 2008.
- 7 Regulamentul nr. 1234/2007, care a făcut de asemenea obiectul unor numeroase modificări, a fost abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului (JO 2013, L 347, p. 671). Cu toate acestea, potrivit articolului 230 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 1308/2013, în ceea ce privește sistemul de limitare a producției de lapte, partea II titlul I capitolul III, articolele 55 și 85, precum și anexele IX și X la Regulamentul nr. 1234/2007 continuau să se aplice până la 31 martie 2015.
- 8 Litigiul principal, privind anul de comercializare cuprins între 1 aprilie 2008 și 31 martie 2009, este guvernat *ratione temporis* de Regulamentul nr. 1234/2007, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 248/2008 al Consiliului din 17 martie 2008 (JO 2008, L 76, p. 6) (denumit în continuare „Regulamentul unic OCP”), care, în vederea facilitării producției de cantități mai mari de lapte în interiorul Uniunii Europene și a satisfacerii cerințelor pieței în materie de produse lactate, a mărit cotele tuturor statelor membre indicate în anexa IX la Regulamentul nr. 1234/2007 cu 2 % începând de la 1 aprilie 2008.

Regulamentul unic OCP

9 Considerentele (36), (37), (51) și (105) ale Regulamentului unic OCP aveau următorul cuprins:

„(36) Principalul obiectiv al cotelor de lapte, respectiv reducerea dezechilibrului dintre cerere și ofertă pe piața respectivă și a surplusurilor structurale rezultate ca urmare a acestuia, prevalează încă, ajungându-se astfel la un echilibru mai bun al pieței. Aplicarea unei taxe pe cantitățile de lapte colectate sau vândute pentru consum direct ce depășesc un anumit prag garantat ar trebui, așadar, menținută. În conformitate cu obiectivele prezentului regulament, este necesar, într-o anumită măsură, să se procedeze la armonizarea terminologică între regimurile de cote aplicabile zahărului și laptelui, menținând totodată statu-quo-ul juridic al acestora. [...] Termenii «cantitate națională de referință» și «cantitate individuală de referință» din Regulamentul (CE) nr. 1788/2003 ar trebui, prin urmare, înlocuiți cu termenii «cotă națională» și «cotă individuală», păstrând conceptul juridic în curs de definire.

(37) În esență, este necesar ca regimul de cote pentru produsele lactate din prezentul regulament să fie fidel Regulamentului (CE) nr. 1788/2003. [...]

[...]

(51) Mai multe instrumente juridice au fost puse în practică în scopul regularizării comercializării și denumirii laptelui, produselor lactate și grăsimilor. Aceste instrumente urmăresc obiectivul de a ameliora, pe de o parte, situația laptelui și a produselor lactate pe piață și, pe de altă parte, de a asigura o concurență loială între grăsimile tartinabile de proveniență lactată sau nelactată, atât în beneficiul producătorilor, cât și al consumatorilor. Normele stabilite de Regulamentul (CEE) nr. 1898/87 al Consiliului din 2 iulie 1987 privind protecția denumirii laptelui și a produselor lactate în momentul comercializării [(JO 1987, L 182, p. 36)] au ca obiectiv protecția consumatorului și crearea de condiții de concurență între produsele lactate și produsele concurente în privința denumirii, etichetării și publicității care să evite orice denaturare. [...] Conform obiectivelor prezentului regulament, este necesară menținerea normelor menționate mai sus.

[...]

(105) [...] Mai mult decât atât, prezentul regulament include aspecte din următoarele regulamente:

[...]

– [Regulamentul nr. 1898/87]

[...]”

10 Potrivit articolului 55 din acest regulament:

„(1) Regimul de cote este aplicabil produselor următoare:

(a) laptelui și produselor lactate definite la articolul 65 literele (a) și (b);

[...]

(2) Dacă producătorul depășește cota corespondentă [...] se percepe o taxă pe excedent aplicată cantităților în cauză, sub rezerva condițiilor stabilite în secțiunile II și III.

[...]”

- 11 Articolul 65 din regulamentul menționat, care relua în esență definițiile prevăzute la articolul 5 din Regulamentul nr. 1788/2003, prevedea:

„În înțelesul prezentei secțiuni:

- (a) prin «lapte» se înțelege produsul obținut din mulsul uneia sau mai multor vaci;
 - (b) prin «alte produse lactate» se înțelege orice produs lactat, altul decât laptele, în special laptele degresat, smântâna, untul, iaurtul și brânzeturile; în cazul în care este oportun, acestea se traduc în «echivalent lapte» prin aplicarea coeficienților care urmează a fi stabiliți de către Comisie;
 - (c) prin «producător» se înțelege agricultorul a cărui fermă este situată pe teritoriul geografic al statului membru, care produce și comercializează lapte sau se pregătește să facă acest lucru în scurt timp;
 - (d) prin «exploatare» se înțelege exploatarea așa cum este definită la articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 [al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori (JO 2003, L 270, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 49, p. 177)];
 - (e) prin «cumpărător» se înțelege o întreprindere sau o grupare care cumpără lapte de la producător:
 - pentru a-l supune uneia sau mai multor operațiuni de colectare, ambalare, depozitare, răcire sau transformare, inclusiv sub contract;
 - pentru a-l ceda uneia sau mai multor întreprinderi care tratează sau prelucrează laptele sau alte produse lactate.
- [...]
- (f) prin «livrare» se înțelege orice livrare de lapte, cu excepția oricărui alt produs lactat, de către un producător către un cumpărător, indiferent dacă transportul este asigurat de producător, de cumpărător, de întreprinderea care tratează sau prelucrează aceste produse sau de către un tert;
 - (g) prin «vânzare directă» se înțelege orice vânzare sau cesiune de lapte de la producător direct către consumator, precum și orice vânzare sau cesiune a altor produse lactate efectuată de un producător. [...]

[...]”

- 12 Articolul 66 alineatele (1)-(3) din același regulament prevedea:

„(1) Cotele naționale pentru producția de lapte și de alte produse lactate comercializate pe șapte perioade consecutive de 12 luni care încep la data de 1 aprilie 2008 (denumite în continuare «perioade de 12 luni») sunt fixate în anexa IX punctul 1.

(2) Cotele menționate la alineatul (1) sunt repartizate între producători conform articolului 67, făcând distincție între livrări și vânzări directe. Depășirea cotelor naționale este stabilită la nivel național în fiecare stat membru, în conformitate cu prezenta secțiune, făcându-se distincția dintre livrările și vânzările directe.

(3) Cotele naționale din anexa IX punctul 1 sunt fixate sub rezerva unei eventuale revizii în funcție de situația generală a pieței și de condițiile speciale existente în anumite state membre.”

13 Articolul 67 alineatul (1) din Regulamentul unic OCP prevedea:

„Cota sau cotele individuale ale producătorilor la data de 1 aprilie 2008 sunt egale cu cantitatea sau cantitățile de referință individuale ale acestora la data de 31 martie 2008, fără a aduce atingere transferurilor, vânzărilor și conversiunilor care intră în vigoare la 1 aprilie 2008.”

14 Potrivit articolului 68 din acest regulament:

„Statele membre adoptă reguli care să permită alocarea pentru producători, în funcție de criteriile obiective comunicate Comisiei, a tuturor sau a unei părți din cotele provenind din rezerva națională menționată la articolul 71.”

15 Articolul 71 alineatul (1) din regulamentul menționat prevedea:

„Fiecare stat membru instituie o rezervă națională, ca parte a cotelor naționale fixate în anexa IX, în special în vederea alocărilor prevăzute la articolul 68. [...]”

16 Articolul 75 din același regulament, referitor la măsurile speciale de transfer de cote, prevedea la alineatul (2) că măsurile prevăzute la alineatul (1) puteau fi puse în aplicare la nivel național, la nivelul teritorial corespunzător sau în zonele de colectare.

17 Articolul 78 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul unic OCP prevedea:

„O taxă pe excedent este percepută pentru lapte și alte produse lactate comercializate peste cota națională stabilită conform subsecțiunii II.”

18 Articolul 114 alineatul (1) din acest regulament prevedea:

„Produsele alimentare destinate consumului uman pot fi comercializate ca lapte și produse lactate doar dacă sunt conforme cu definițiile și denumirile prevăzute la anexa XII.”

19 Potrivit articolului 201 din regulamentul menționat:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor de la alineatul (3), se abrogă următoarele regulamente:

[...]

(b) Regulamentele [...] nr. 1788/2003 [...] începând cu 1 aprilie 2008;

(c) Regulamentele [...] nr. 1898/87 [...] începând cu 1 ianuarie [a se citi «iulie»] 2008;

[...]

(3) Abrogarea regulamentelor menționate la alineatul (1) nu aduce atingere:

(a) menținerii în vigoare a actelor comunitare adoptate în temeiul regulamentelor respective și

(b) valabilității, în continuare, a amendamentelor aduse de respectivele regulamente altor acte comunitare care nu sunt abrogate de prezentul regulament.”

20 Potrivit articolului 204 alineatul (2) litera (g) din același regulament, acesta se aplica, în privința regimului de limitare a producției de lapte stabilit în partea II titlul I capitolul III, de la data de 1 aprilie 2008.

- 21 Punctul 1 din anexa IX la Regulamentul unic OCP, care indica cotele de lapte atribuite fiecărui stat membru, atribuia pe această bază 10 740 661,200 tone Republicii Italiene.
- 22 Anexa XII la acest regulament, intitulată „Definiții și denumiri privind laptele și produsele lactate menționate la articolul 114 alineatul (1)”, prevedea:

„[...]”

II. Folosirea denumirii de «lapte»

1. Denumirea de «lapte» este rezervată exclusiv produsului de secreție mamară normală, obținut prin una sau mai multe mulgeri, fără niciun fel de adăugare sau extracție.

Cu toate acestea, denumirea de «lapte» poate fi utilizată:

- (a) pentru laptele tratat fără modificarea compoziției sale sau pentru laptele al cărui conținut în grăsime a fost standardizat, conform dispozițiilor combinate ale articolului 114 alineatul (2) și ale anexei XIII;
- (b) în asociere cu unul sau mai mulți termeni pentru a desemna tipul, clasa de calitate, originea și/sau utilizarea prevăzută a laptelui sau pentru a descrie tratarea fizică sau modificările pe care le-a suferit în compoziție, cu condiția ca aceste modificări să fie limitate la adăugarea și/sau la retragerea de constituenți naturali ai laptelui.
2. În prezenta anexă, «produse lactate» reprezintă produsele derivate exclusiv din lapte, putând fi adăugate unele substanțe necesare fabricației lor, cu condiția ca aceste substanțe să nu fie utilizate în vederea înlocuirii, totale sau parțiale, a vreunui component al laptelui.

Sunt rezervate exclusiv produselor lactate elementele prezentate în continuare.

- (a) următoarele denumiri:

[...]

(viii) brânză;

[...]

- (b) denumirile în sensul articolului 5 din Directiva 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 martie 2000 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la etichetarea și la prezentarea produselor alimentare, respectiv publicitatea făcută [(JO 2000, L 109, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 6, p. 9)], utilizate efectiv pentru produsele lactate.
3. Denumirea de «lapte» și denumirile utilizate pentru a desemna produsele lactate pot fi de asemenea folosite în asociere cu unul sau mai mulți termeni pentru a desemna produsele compuse în care niciun element nu înlocuiește sau nu este destinat să înlocuiască vreun altul din lapte și în care laptele sau produsul lactat este o parte esențială, fie prin cantitatea sa, fie prin caracteristicile produsului.
4. Originea laptelui și a produselor lactate care urmează a fi definite de către Comisie trebuie să fie precizată, în cazul în care nu provine de la specii bovine.”

Regulamentul (CE) nr. 510/2006

- 23 Considerentul (2) al Regulamentului (CE) nr. 510/2006 al Consiliului din 20 martie 2006 privind protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine ale produselor agricole și alimentare (JO 2006, L 93, p. 12, Ediție specială, 03/vol. 71, p. 114) avea următorul cuprins:

„Este necesar să se favorizeze diversificarea producției agricole în vederea realizării pe piață a unui echilibru mai bun între ofertă și cerere. Promovarea produselor cu caracteristici specifice poate deveni un beneficiu important pentru economia rurală, în special în zonele defavorizate sau îndepărtate, asigurând sporirea veniturilor agricultorilor și stabilirea populației rurale în aceste zone.”

- 24 Articolul 13 alineatul (1) din acest regulament, al cărui mod de redactare era identic celui al articolului 13 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2081/92 al Consiliului din 14 iulie 1992 privind protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine ale produselor agricole și alimentare (JO 1992, L 208, p. 1), prevedea protecția „denumirilor înregistrate”.
- 25 Regulamentul nr. 510/2006, care, potrivit articolului 20 primul paragraf, a intrat în vigoare la 31 martie 2006, a abrogat Regulamentul nr. 2081/92.

Regulamentul (CE) nr. 248/2008

- 26 Considerentele (3), (4) și (5) ale Regulamentului nr. 248/2008 aveau următorul cuprins:

„(3) Consiliul a solicitat Comisiei să facă un raport privind perspectivele pieței după punerea în aplicare pe deplin a reformelor din 2003 cu privire la organizarea comună a pieței în sectorul laptelui și al produselor lactate, pentru a evalua dacă alocarea de cote suplimentare este oportună.

(4) Raportul a fost întocmit și, potrivit concluziilor acestuia, situația actuală a pieței comunitare și a celei mondiale, precum și estimările referitoare la situația acestora până în 2014 justifică o creștere suplimentară a cotelor de 2 % în vederea facilitării producției de cantități mai mari de lapte în interiorul Comunității și a respectării noilor cerințe de piață în materie de produse lactate.

(5) Prin urmare, este necesar să se mărească cu 2 % cotele tuturor statelor membre indicate în anexa IX la Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 începând de la 1 aprilie 2008.”

Dreptul italian

Decretul-lege nr. 49/2003

- 27 Potrivit articolului 2 alineatele 1-2 bis din decreto-legge n. 49, recante riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari (Decretul-lege nr. 49 privind reforma reglementării referitoare la aplicarea prelevării suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate) din 28 martie 2003, aprobat cu modificări prin Legea nr. 119 din 30 mai 2003 (GURI nr. 124 din 30 mai 2003, denumit în continuare „Decretul-lege nr. 49/2003”):

„1. Începând din prima perioadă de aplicare a prezentului decret, cantitățile de referință individuale, repartizate între livrări și vânzări directe, sunt determinate de suma dintre cota A și cota B, prevăzute la articolul 2 din Legea nr. 468 din 26 noiembrie 1992, luând în considerare reducerile efectuate în temeiul Decretului-lege nr. 727 din 23 decembrie 1994 [...] și atribuirile suplimentare efectuate în temeiul articolului 1 alineatul 21 din Decretul-lege nr. 43 din 1 martie 1999 [...]

2. Se instituie pe lângă AGEA [...] un registru public al cotelor în care sunt înscrise, pentru fiecare producător, cantitățile de referință individuale, repartizate între livrări și vânzări directe.

2 bis Înainte de începerea fiecărei perioade de comercializare, regiunile și provinciile autonome actualizează și stabilesc cantitatea de referință individuală a fiecărui producător [...]"

Legea nr. 468/1992

28 Articolul 2 alineatele 2 și 3 din lege n. 468 – Misure urgenti nel settore lattiero-caseario (Legea nr. 468 privind măsuri urgente în sectorul laptelui și al produselor lactate) din 26 noiembrie 1992 (GURI nr. 286 din 4 decembrie 1992) (denumită în continuare „Legea nr. 468/1992”) prevede:

„2. Pentru producătorii care sunt membri ai unor asociații care fac parte din Unione nazionale fra le associazioni di produttori di latte bovino (Unalat) [Uniunea națională a asociațiilor de producători de lapte de bovine], precum și pentru membrii Associazione produttori latte (Azoolat) [Asociația producătorilor de lapte], cotele de livrări și de vânzări directe sunt repartizate în două părți distincte:

a) o cotă A, egală cu capacitatea de producție atribuită pentru perioada 1991/1992, care corespunde cantității de produs comercializate de producători în perioada 1988/1989. Pentru producătorii a căror producție a fost afectată, în perioada 1988/1989, de evenimente desemnate la articolul 3 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 857/84, se ține seama de cantitatea de produs comercializată într-o perioadă cuprinsă între 1985/1986 și 1987/1988;

b) o cotă B, egală cu diferența pozitivă dintre cantitatea comercializată de producătorii desemnați la litera a) în perioada 1991/1992 în raport cu perioada 1988/1989. Producătorilor care au transmis declarația prevăzută la articolul 2 din [Decretul ministrului agriculturii și pădurilor din 30 septembrie 1985], publicat în GURI nr. 237 din 8 octombrie 1985, care nu sunt vizați de dispozițiile de la litera a), li se atribuie o cotă B egală cu cantitatea de produs comercializată în perioada 1991/1992.

3. Producătorilor care nu sunt membri ai niciunei asociații le sunt atribuite cotele indicate în anexele la Decretul ministrului agriculturii și pădurilor din 26 mai 1992, publicat în suplimentul ordinar la GURI nr. 130 din 4 iunie 1992, precum și în completările ulterioare ale anexelor menționate, cu titlu de cotă A. Atribuirea nu poate depăși cantitățile efectiv produse și comercializate în perioada 1990/1991 sau 1991/1992, cu excepția cazului în care producătorul și-a încetat activitatea înaintea perioadei 1990/1991 fără să beneficieze de niciuna dintre indemnizațiile pentru abandonarea producției de lapte sau a sacrificării. [...]"

Litigiul principal și întrebările preliminare

29 Pentru perioada de comercializare a laptelui și a produselor lactate 2008/2009, AGEA a adresat fiecăruia dintre producătorii italieni în cauză comunicări în legătură cu procedurile de compensare și de calcul al producțiilor naționale în scopul stabilirii prelevărilor suplimentare pe care aceștia trebuiau să le achite.

30 Acești producători au introdus o acțiune având ca obiect anularea somațiilor de plată emise împotriva lor, precum și a tuturor scrisorilor AGEA sau ale ministerului care ar fi legate de aceste somații.

31 Ei concluzionează în sensul nelegalității acestor acte, în special pentru nerespectarea dreptului Uniunii. În susținerea afirmațiilor lor, ei invocă printre altele lipsa fiabilității datelor care să permită determinarea nivelului producției naționale în sectorul laptelui și al produselor lactate. Astfel, aceștia

consideră că cantitățile de lapte afectate producției de brânzeturi cu denumire de origine protejată (DOP) destinate exportului în țări terțe ar trebui excluse din calculul cantității globale garantate atribuite statelor membre.

- 32 Instanța de trimitere apreciază că, în materie de cote de lapte, necesitatea de a proteja echilibrul dintre oferta și cererea de lapte și de produse lactate nu privește decât piața internă a Uniunii. Prin urmare, laptele destinat producției de produse lactate cu DOP care urmează a fi exportate în afara Uniunii nu ar trebui luat în considerare la calculul cotelor de lapte și al cantităților de referință naționale, astfel încât prelevarea suplimentară nu ar trebui să privească decât cantitățile de lapte de vacă sau de alte produse lactate comercializate în perioada de 12 luni doar pe piața Uniunii.
- 33 O astfel de interpretare ar reieși din Regulamentul nr. 856/84, ale cărui norme au fost reiterate de regulamentele care i-au succedat, care nu vizează decât „piața produselor lactate din Comunitate”, precum și din considerentul (51) al Regulamentului unic OCP, care nu se referă în mod explicit la fabricarea și la comercializarea produselor destinate exportului în afara Uniunii. Pe de altă parte, Hotărârea din 25 martie 2004, Azienda Agricola Ettore Ribaldi și alții (C-480/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00-C-491/00 și C-497/00-C-499/00, EU:C:2004:179), nu ar repune în discuție o astfel de interpretare a regulamentelor menționate.
- 34 În această privință, instanța menționată evidențiază caracterul unic al produselor DOP. Laptele utilizat pentru a produce astfel de produse ar prezenta caracteristici specifice, întrucât atât producția, cât și utilizarea sa ar trebui să rămână circumscrise teritoriului DOP. Pe de altă parte, acest lapte nu ar avea nici piață, nici utilizatori proprii, alții decât unitățile care produc acest produs. În plus, atunci când produsul final este destinat exportului în afara Uniunii și în măsura în care acesta este efectiv exportat, el nu ar putea avea nicio incidență asupra raportului dintre cererea și oferta de produse lactate pe piețele interne ale statelor membre.
- 35 Prin urmare, luarea în considerare, la stabilirea cantităților de lapte atribuite fiecăruia dintre statele membre, a celor care au fost necesare pentru producția de produse lactate destinate exportului în țări terțe ar fi avut ca efect să lipsească de fiabilitate atribuirea cantităților de referință naționale și, prin urmare, a cantităților de referință individuale. În plus, supunerea cantităților de lapte necesare producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe aceluiași regim de cote de lapte precum cantitățile de lapte destinate desfacerii în interiorul Uniunii ar avea drept consecință tratarea în același mod a unor situații diferite.
- 36 În consecință, instanța de trimitere ridică problema conformității reglementării naționale, care include în calculul cotelor naționale cantitățile de lapte afectate producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe, cu dispozițiile relevante ale regulamentelor care instituie prelevări suplimentare în sectorul laptelui.
- 37 Cu titlu subsidiar, această instanță ridică problema validității unui astfel de regim de cote de lapte în raport cu obiectivele de protecție ale DOP, cu articolul 32 litera (a), cu articolul 39 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a), cu articolul 40 alineatul (2) și cu articolul 41 litera (b) TFUE, precum și cu principiile securității juridice, protecției încrederii legitime, proporționalității, nediscriminării și libertății de inițiativă economică.
- 38 În acest context, Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional din Lazio, Italia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolele 1-3 din [Regulamentul nr. 856/84], articolul 1 și articolul 2 alineatul (1) din [Regulamentul nr. 3950/92], articolul 1 alineatul (1) și articolul 5 din [Regulamentul nr. 1788/2003] și articolele 55, 64 și 65 din [Regulamentul unic OCP], precum și anexele la acestea, în măsura în care urmăresc protejarea echilibrului dintre cererea și oferta de produse

lactate pe piața Uniunii Europene, trebuie interpretate în sensul că exclud din calculul «cotelor de lapte» producția destinată exportului de brânzeturi DOP în țări terțe, în conformitate cu obiectivele de protecție prevăzute pentru aceste din urmă produse la articolul 13 din [Regulamentul nr. 2081/92], astfel cum este confirmat la articolele 4 și 13 din [Regulamentul nr. 510/2006] și din [Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare (JO 2012, L 343, p. 1)], cu aplicarea principiilor consacrate la articolele 32, 39, 40 și 41 TFUE?

- 2) În cazul unui răspuns afirmativ, reglementarea menționată, astfel interpretată, se opune includerii în cantitățile de referință individuale a cotelor de lapte destinate producției de brânzeturi DOP care urmează a fi exportate în afara Uniunii, astfel cum reiese din articolul 2 din [Decretul-lege nr. 49/2003] și din articolul 2 din [Legea nr. 468/1992], în măsura în care face trimitere la acesta articolul 2 din Decretul-lege nr. 49/2003?
- 3) Cu titlu subsidiar, în cazul în care se apreciază că o astfel de interpretare nu este corectă, articolele 1-3 din [Regulamentul nr. 856/84], articolul 1 și articolul 2 alineatul (1) din [Regulamentul nr. 3950/92], articolul 1 alineatul (1) și articolul 5 din [Regulamentul nr. 1788/2003] și articolele 55, 64 și 65 din [Regulamentul unic OCP], precum și anexele la acestea (coroborate cu normele naționale italiene de transpunere prevăzute la articolul 2 din [Decretul-lege nr. 49/2003] și la articolul 2 din [Legea nr. 468/1992,] în măsura în care face trimitere la acesta articolul 2 din Decretul-lege nr. 49/2003), care nu exclud, ci includ în calculul cantității alocate statelor membre laptele utilizat pentru producerea brânzeturilor DOP exportate către o țară terță sau destinate pieței unor țări terțe, în limita exportului respectiv, sunt contrare obiectivelor de protecție prevăzute de Regulamentul nr. 2081/92, care protejează produsele DOP, în special în raport cu articolul 13, astfel cum este confirmat de Regulamentul nr. 510/2006 și de Regulamentul nr. 1151/2012, precum și în raport cu obiectivele de protecție prevăzute la articolul 4 din acesta din urmă, și sunt de asemenea contrare articolelor 32, 39, 40 și 41 TFUE și principiilor securității juridice, [protecției] încrederii legitime, proporționalității, nediscriminării și libertății de inițiativă economică în vederea exportului în afara Uniunii Europene?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 39 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 55, 65 și 78 din Regulamentul unic OCP trebuie interpretate în sensul că exclud din calculul cotelor naționale pentru producția de lapte și de alte produse lactate, precum și din cel al taxelor pe excedent cantitățile de lapte afectate producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe.
- 40 În această privință, este necesar să se arate că articolul 65 literele (a) și (b) din acest regulament nu definește „laptele” și „alte produse lactate” în funcție de utilizarea lor pentru producția anumitor produse derivate, precum brânzeturile DOP.
- 41 De altfel, pe de o parte, în temeiul articolului 55 alineatul (1) litera (a) din regulamentul menționat, regimul de cote este aplicabil laptelui și produselor lactate definite la articolul 65 literele (a) și (b) din același regulament, acest regim de cote fiind precizat la articolele 66-78 din acesta. Pe de altă parte, astfel cum prevede articolul 55 alineatul (2) din Regulamentul unic OCP, atunci când un producător depășește cota corespunzătoare, se percepe o taxă pe excedent pentru cantitățile în cauză, potrivit condițiilor prevăzute în secțiunile II și III din acesta.

- 42 În aceste condiții, potrivit jurisprudenței constante a Curții, este necesar ca aceste dispoziții să fie interpretate nu numai în funcție de formularea acestora, ci și de contextul lor, precum și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte aceste dispoziții (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 septembrie 2019, Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702, punctul 26).
- 43 Or, trebuie constatat că atât dispozițiile referitoare la regimul de cote de lapte, cât și cele referitoare la regimul de taxe pe cantitățile de lapte și de produse lactate comercializate peste aceste cote nu conțin norme specifice în ceea ce privește cantitățile de lapte afectate producției altor produse lactate cu DOP și destinate exportului în țări terțe. În special, aceste dispoziții nu stabilesc regimurile menționate în funcție de denumirea care poate fi atribuită acestor produse lactate și de destinația lor finală.
- 44 O astfel de constatare este confirmată de obiectivul Regulamentului unic OCP, astfel cum rezultă în special din considerentul (36) al acestuia, precum și de cel al regimului de taxe aplicabile cantităților de lapte care depășesc o cantitate de referință, introdus prin Regulamentul nr. 856/84 și prelungit în mai multe rânduri. Acest obiectiv constă în reducerea dezechilibrului dintre cerere și ofertă pe piața respectivă și a surplusurilor structurale rezultate ca urmare a acestuia, pentru a ajunge la un echilibru mai bun al acestei piețe. Astfel, în cadrul regimului de cote de lapte și al celui de taxe pe excedent, legiuitorul Uniunii a intenționat să acționeze în ceea ce privește limitarea creșterii întregii producții de lapte în interiorul Uniunii, iar aceasta independent de debușeele de vânzare ale acestor produse.
- 45 Scopul urmărit de legiuitorul Uniunii rezultă în mod explicit, astfel cum au subliniat guvernul italian și Comisia în observațiile lor scrise, din al cincilea considerent al Regulamentului nr. 856/84, potrivit căruia cantitatea globală garantată stabilită pentru Comunitate a fost fixată ținând seama atât de nivelul consumului intern, cât și de posibilitățile de export.
- 46 În plus, astfel cum rezultă și din considerentul (4) al Regulamentului nr. 248/2008, legiuitorul Uniunii s-a întemeiat, pentru a justifica creșterea suplimentară cu 2 % a cotelor de lapte atribuite fiecărui stat membru, destinată facilitării producției de cantități mai mari de lapte în interiorul Uniunii și satisfacerii cerințelor pieței în materie de produse lactate, pe raportul Comisiei privind perspectivele piețelor, care privea atât situația pieței Uniunii, cât și pe cea a pieței „mondiale”.
- 47 În sfârșit, trebuie considerat că interpretarea preconizată de reclamantii din litigiul principal, potrivit căreia cantitățile de lapte afectate producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe trebuie excluse din calculul cotelor naționale pentru producția de lapte și de alte produse lactate, precum și din cel al taxelor pe excedent, presupune ca laptele livrat de producători transformatorilor, destinat fabricării brânzeturilor DOP în vederea exportului în țări terțe, să fie identificabil și trasabil în mod precis la nivelul fiecărui producător. Or, după cum subliniază guvernul italian și Comisia, în scopul aplicării regimului de cote de lapte și al celui de taxe pe excedent, dreptul Uniunii nu impune producătorilor de lapte să prevadă o astfel de trasabilitate, după cum laptele este destinat sau nu producției de brânzeturi cu DOP care trebuie exportate în țări terțe.
- 48 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolele 55, 65 și 78 din Regulamentul unic OCP trebuie interpretate în sensul că nu exclud din calculul cotelor naționale pentru producția de lapte și de alte produse lactate, precum și din cel al taxelor pe excedent cantitățile de lapte afectate producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe.

Cu privire la a doua întrebare

- 49 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la a treia întrebare

- 50 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență Curții să aprecieze validitatea articolelor 55, 65 și 78 din Regulamentul unic OCP, în măsura în care acestea nu exclud din calculul cotelor naționale pentru producția de lapte și de alte produse lactate, precum și din cel al taxelor pe excedent cantitățile de lapte afectate producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe, în raport atât cu obiectivele de protecție ale DOP, astfel cum rezultă din articolul 13 din Regulamentul nr. 510/2006, cât și cu articolul 32 litera (a), articolul 39 alineatul (1) și articolul 39 alineatul (2) litera (a), articolul 40 alineatul (2) și articolul 41 litera (b) TFUE, precum și cu principiile securității juridice, protecției încrederii legitime, proporționalității, nediscriminării și libertății de inițiativă economică.
- 51 În ceea ce privește, mai înainte de toate, întrebările instanței de trimitere referitoare la conformitatea articolelor 55, 65 și 78 din Regulamentul unic OCP cu obiectivele de protecție ale produselor DOP, astfel cum rezultă printre altele din articolul 13 din Regulamentul nr. 510/2006, trebuie să se constate, pe de o parte, că regimul de cote de lapte și reglementarea privind DOP prezintă obiective comune, cum ar fi printre altele realizarea pe piață a unui echilibru mai bun între ofertă și cerere. Or, deși mijloacele utilizate în acest sens nu sunt identice, reiese în special din considerentul (36) al Regulamentului unic OCP și din considerentul (2) al Regulamentului nr. 510/2006 că acestea nici nu sunt opuse.
- 52 Astfel, trebuie amintit că, după cum a statuat Curtea la punctul 36 din Hotărârea din 17 octombrie 2019, Caseificio Cirigliana și alții (C-569/18, EU:C:2019:873), reglementarea aplicabilă DOP îi protejează pe beneficiarii lor împotriva unei utilizări abuzive a denumirilor respective de către terții care urmăresc să profite de pe urma reputației pe care au dobândit-o acestea.
- 53 Această reglementare este astfel un mijloc de valorificare a calității unui produs pe baza unor criterii predefinite. Sistemul de cote de lapte cuprinde, la rândul său, dispoziții care au efect asupra cantității producției.
- 54 Pe de altă parte, instanța de trimitere invocă, în susținerea motivelor prin care se urmărește excluderea din calculul cotelor vizate a producției de lapte utilizat pentru fabricarea de brânzeturi DOP și destinate exportului în țări terțe, Regulamentul nr. 1898/87, ale cărui dispoziții au fost abrogate de Regulamentul unic OCP începând cu 1 iulie 2008, în temeiul articolului 201 alineatul (1) litera (c) din acesta, și au fost incluse în acest din urmă regulament, astfel cum reiese și din considerentul (105) al acestuia.
- 55 Trebuie amintit, în această privință, că, în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul unic OCP, produsele alimentare destinate consumului uman pot fi comercializate ca lapte și produse lactate doar dacă sunt conforme cu definițiile și denumirile prevăzute în anexa XII la acest regulament, referitoare la definițiile și denumirile privind laptele și produsele lactate menționate la această dispoziție.
- 56 Or, dispoziția menționată nu poate fi interpretată ca prevăzând excluderea cantităților de lapte afectate producției de produse cu DOP și destinate exportului în țări terțe. Astfel, aceste norme referitoare la protecția denumirii laptelui și a produselor lactate urmăreau, așadar, să protejeze această denumire în ceea ce privește compoziția lor naturală, în interesul producătorilor și al consumatorilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, punctele 15 și 32), și nu au nicio relevanță în scopul interpretării domeniului de aplicare al regimului de cote de lapte, din moment ce acestea se însciau, astfel cum rezultă din considerentul (51) al regulamentului menționat, printre măsurile referitoare la regularizarea comercializării și denumirii laptelui, produselor lactate și grăsimilor.

- 57 Rezultă că obiectivele legate de protecția DOP, astfel cum rezultă din articolul 13 din Regulamentul nr. 510/2006, nu impun excluderea cantităților de lapte afectate producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe de la calculul cotelor naționale pentru producția de lapte și de alte produse lactate prevăzute de Regulamentul OCP.
- 58 În ceea ce privește întrebările instanței de trimitere referitoare la conformitatea regimului de cote de lapte și a celui de taxe pe excedent, astfel cum rezultă din articolele 55, 65 și 78 din Regulamentul unic OCP cu articolele din Tratatul FUE menționate de instanța de trimitere și vizate la punctul 50 din prezenta hotărâre, trebuie amintit că legiuitorul Uniunii dispune, în domeniul politicii agricole comune, de o largă putere de apreciere care corespunde responsabilităților politice pe care i le atribuie articolele 40-43 TFUE (Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții, C-34/08, EU:C:2009:304, punctul 44).
- 59 În acest context, întrebările instanței de trimitere privesc o eventuală încălcare a obiectivelor consacrate la articolul 32 litera (a) TFUE prin intermediul regimului de cote de lapte și de cel de taxe pe excedent, astfel cum sunt interpretate la punctul 48 din prezenta hotărâre. Astfel, această instanță ridică problema compatibilității unor astfel de regimuri cu obiectivul promovării schimburilor comerciale între statele membre și țările terțe care decurge din această dispoziție a Tratatului FUE.
- 60 În această privință, este necesar să se arate că, deși, în temeiul articolului 32 litera (a) TFUE, în executarea misiunilor care îi sunt încredințate în temeiul capitolului 1 care figurează în titlul II din a partea a treia din Tratatul FUE, intitulat „Uniunea vamală”, Comisia are în vedere necesitatea de a promova schimburile comerciale între statele membre și țările terțe, nu reiese din decizia de trimitere că, la adoptarea regimului de cote de lapte, nu au fost luate în considerare motive referitoare la necesitatea de a promova schimburile comerciale între statele membre și țările terțe.
- 61 În orice caz, chiar dacă articolul 32 litera (a) TFUE ar impune legiuitorului Uniunii să excludă cantitățile de lapte afectate producției de produse lactate cu DOP și destinate exportului în țări terțe, nu se poate considera, având în vedere marja largă de apreciere de care dispune legiuitorul Uniunii în domeniul politicii agricole comune, că, prin faptul că nu a exclus acest lapte din calculul cotelor și al taxelor pe excedent, el și-ar fi depășit marja de apreciere care îi este atribuită la punerea în aplicare a acestei politici.
- 62 În ceea ce privește încălcarea eventuală a obiectivelor vizate la articolul 39 TFUE, trebuie amintit că, astfel cum reiese din jurisprudența Curții, instituțiile Uniunii trebuie să asigure concilierea permanentă pe care o pot necesita contradicțiile dintre aceste obiective privite în mod separat și, dacă este cazul, să acorde unuia sau altuia dintre acestea, în mod temporar, prioritatea impusă de situația de fapt sau de circumstanțele economice în raport cu care acestea își adoptă deciziile (Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții, C-34/08, EU:C:2009:304, punctul 45, precum și Ordonanța din 3 decembrie 2019, Fruits de Ponent/Comisia, C-183/19 P, nepublicată, EU:C:2019:1039, punctul 25).
- 63 Or, pe de o parte, astfel cum a statuat Curtea în ceea ce privește Regulamentul nr. 1788/2003, Consiliul, acordând în mod temporar prioritate obiectivului stabilizării piețelor, nu și-a depășit puterea de apreciere (Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții, C-34/08, EU:C:2009:304, punctul 51).
- 64 Pe de altă parte, regimul de taxe urmărește restabilirea echilibrului dintre cerere și ofertă pe piața laptelui, caracterizată prin excedente structurale, prin intermediul unei limitări a producției de lapte și se înscrie, așadar, în cadrul obiectivelor de dezvoltare rațională a producției de lapte, precum și, contribuind la o stabilizare a venitului populației agricole în cauză, în cel al menținerii unui nivel de trai echitabil pentru această populație (a se vedea în special Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții, C-34/08, EU:C:2009:304, punctul 53).

- 65 Aceeași este situația în ceea ce privește Regulamentul unic OCP. Astfel, rezultă în special din considerentele (36) și (37) ale respectivului regulament că acesta se înscrie în continuitatea obiectivelor urmărite și a mijloacelor puse în aplicare pentru a le atinge prin Regulamentul nr. 1788/2003.
- 66 Pe de altă parte, în ceea ce privește pretinsa neluare în considerare de către Consiliu, cu încălcarea articolului 39 alineatul (2) litera (a) TFUE, a caracteristicilor speciale ale producției de lapte utilizat pentru fabricarea brânzeturilor DOP la stabilirea regimului de cote de lapte și a celui de taxe pe excedent, în condițiile în care DOP sunt strâns legate de o zonă geografică determinată, trebuie amintit că această dispoziție prevede o obligație de a lua în considerare, în elaborarea politicii agricole comune și a metodelor speciale pe care aceasta le poate implica, printre altele „caracterul special al activității agricole care rezultă din structura socială a agriculturii și din discrepanțele structurale și naturale existente între diferitele regiuni agricole”. Nu se poate considera totuși că particularitățile DOP se înscriu printre respectivele discrepanțe structurale și naturale existente între diferitele regiuni agricole vizate de dispoziția menționată, aceste particularități ținând în special de alegerea legiuitorului Uniunii de a favoriza diversificarea producției agricole prin valorificarea originii produselor.
- 67 Dimpotrivă, Regulamentul unic OCP conține dispoziții care garantează o anumită flexibilitate, care permite printre altele luarea în considerare a discrepanțelor structurale și naturale existente între diferitele regiuni agricole, precum revizia cotelor naționale în funcție de situația generală a pieței și de condițiile speciale existente în anumite state membre, astfel cum rezultă din articolul 66 alineatul (3) din acest regulament, sau posibilitatea de a aloca pentru producători toate sau o parte din cotele provenind din rezerva națională, astfel cum rezultă din articolul 68 din regulamentul menționat, sau posibilitatea statelor membre de a prevedea măsuri speciale de transfer de cote la nivel național, la nivelul teritorial corespunzător sau în zonele de colectare, astfel cum prevede articolul 75 din același regulament.
- 68 Nu se poate considera nici, pentru motivul că producătorii de brânzeturi DOP nu s-ar afla într-o situație comparabilă cu cea a altor producători de brânzeturi, că includerea în calculul cotelor naționale și în cel al taxelor pe cantitățile comercializate peste aceste cote a cantităților de lapte afectate producției de brânzeturi DOP și destinate exportului în țări terțe încalcă limitele impuse la articolul 40 alineatul (2) TFUE.
- 69 În această privință, trebuie amintit că, potrivit acestei dispoziții, organizarea comună a piețelor agricole poate include toate măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor definite la articolul 39 TFUE și trebuie să excludă orice discriminare între producătorii sau consumatorii din Uniune.
- 70 Potrivit unei jurisprudențe constante, principiul nediscriminării impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții, C-34/08, EU:C:2009:304, punctul 67).
- 71 Or, astfel cum arată guvernul italian în observațiile sale scrise, faptul că brânza DOP poate fi vândută pe o piață de produse lactate în afara Uniunii nu permite diferențierea sa, doar pentru acest motiv, de celelalte produse lactate.
- 72 În orice caz, Curtea a statuat că, chiar presupunând că Regulamentul nr. 1788/2003, care se aplică fără distincție tuturor titularilor de cantități de referință, instituie o diferență de tratament între producțiile de lapte destinate fabricării de produse DOP și celor destinate fabricării altor produse lactate și îi afectează din acest motiv mai mult pe anumiți producători, o astfel de diferență de tratament nu constituie o discriminare, din moment ce măsura care o instituie, adoptată în cadrul unei organizări comune a pieței care are repercusiuni diferite pentru producători, în funcție de natura specifică a producției lor, se întemeiază pe criterii obiective, adaptate nevoilor funcționării globale a organizării comune a pieței. Aceasta este situația regimului de cote de lapte și a celui de taxe pe excedent, care

sunt organizate astfel încât cantitățile individuale de referință sunt stabilite la un astfel de nivel încât totalul acestora nu depășește cantitatea globală garantată a fiecărui stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții, C-34/08, EU:C:2009:304, punctul 69).

- 73 Rezultă că includerea, în producțiile supuse acestor regimuri, a cantităților de lapte afectate producției de brânzeturi cu DOP și destinate exportului în țări terțe nu poate fi considerată ca fiind contrară principiului nediscriminării.
- 74 În ceea ce privește o eventuală încălcare a articolului 41 litera (b) TFUE, trebuie amintit că, în temeiul acestei dispoziții, pentru a permite realizarea obiectivelor definite la articolul 39 TFUE, în cadrul politicii agricole comune pot fi prevăzute printre altele acțiuni comune pentru promovarea consumului anumitor produse. Or, această dispoziție nu include obligații care ar reveni ca atare instituțiilor Uniunii.
- 75 Nu se poate considera nici că acest regim de cote de lapte și cel de taxe pe excedent încalcă principiul proporționalității. În această privință, Curtea a statuat, la punctul 83 din Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții (C-34/08, EU:C:2009:304), că examinarea Regulamentului nr. 1788/2003 în raport cu principiul proporționalității nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea acestui regulament.
- 76 Aceeași trebuie să fie situația în ceea ce privește Regulamentul unic OCP. Astfel, limitarea producției globale de lapte în cadrul Uniunii prevăzută de acest regulament permite facilitarea desfacerii excedentelor de producție de lapte existente în cadrul Uniunii și astfel reducerea dezechilibrului între oferta și cererea de lapte și de produse lactate, precum și a excedentelor structurale rezultate. Prin urmare, nu se poate considera că această măsură este vădit inadecvată pentru a răspunde obiectivului de stabilizare și de echilibru mai bun al piețelor, amintit în considerentul (36) al regulamentului menționat.
- 77 Desigur, regimul de cote de lapte și cel de taxe pe excedent ar putea afecta mai mult producătorii de lapte utilizat pentru fabricarea de brânzeturi DOP, care ar fi obligați să se aprovizioneze numai cu lapte provenit dintr-o zonă geografică determinată, în timp ce mecanismul pieței agricole presupune că, atunci când cererea de lapte dintr-un stat membru depășește oferta de lapte, acest stat poate importa din alte state membre cantitatea de lapte necesară. Totuși, această consecință nu permite să se concluzioneze că, având în vedere marja de apreciere a legiuitorului Uniunii în materie de politică agricolă comună, regimul de cote de lapte este vădit inadecvat pentru urmărirea obiectivului principal pe care îl vizează.
- 78 În ceea ce privește pretinsa lipsă de conformitate a articolelor 55, 65 și 78 din Regulamentul unic OCP cu principiile securității juridice, protecției încrederii legitime și libertății de inițiativă economică, este necesar să se arate că elementele care figurează în decizia de trimitere nu permit Curții să preconizeze o examinare a conformității regimului de cote de lapte și a celui de taxe pe excedent, astfel cum sunt prevăzute la aceste dispoziții, cu principiile menționate. În special, instanța de trimitere nu arată motivele care ar fi determinat-o să pună la îndoială validitatea acestor regimuri în raport cu aceleași principii.
- 79 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că examinarea acesteia nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolelor 55, 65 și 78 din Regulamentul unic OCP.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 80 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

- 1) **Articolele 55, 65 și 78 din Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 248/2008 al Consiliului din 17 martie 2008, trebuie interpretate în sensul că nu exclud din calculul cotelor naționale pentru producția de lapte și de alte produse lactate, precum și din cel al taxelor pe excedent cantitățile de lapte afectate producției de brânzeturi cu denumire de origine protejată și destinate exportului în țări terțe.**
- 2) **Examinarea celei de a treia întrebări preliminare nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolelor 55, 65 și 78 din Regulamentul nr. 1234/2007, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 248/2008.**

Semnături